

Vogelringstation Schiermonnikoog

Verslag activiteiten 2016
voor CCWO

Soort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bosrietzanger	1	1	1	3	2	1	2	1	0	2	1	1
Kleine Karekiet	6	7	6	5	6	6	7	8	5	7	5	5
Spotvogel	5	7	5	5	5	4	5	6	5	5	6	5
Braamsluiper	2	2	2	2	2	1	2	1	0	1	1	1
Grasmus	1	1	2	3	1	1	2	2	1	1	2	3
Tuinfluit	3	4	3	6	5	6	4	5	6	4	6	4
Zwartkop	4	7	4	5	7	7	4	6	10	7	6	7
Fluiter	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Tjiftjaf	8	8	7	9	8	12	11	8	9	7	9	7
Fitis	14	16	15	18	25	13	14	14	15	16	17	15
Grauwe Vliegenvanger	2	3	3	5	3	3	3	5	3	4	4	3
Staartmees	2	3	1	2	3	2	2	3	2	1	1	2
Pimpelmees	2	1	1	1	2	5	3	4	4	4	4	5
Koolmees	2	2	2	2	2	2	4	7	5	6	7	6
Wielewaal	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
Boomkruiper	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0
Vink	6	4	4	4	6	8	7	7	9	8	9	9
Groenling	4	2	2	2	2	4	3	3	2	2	4	3
Kneu	0	2	0	2	1	1	1	1	1	0	0	0
Putter	3	2	2	1	2	2	2	4	3	2	4	3
Sijs	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Kleine Barmsijs	3	1	1	1	3	3	3	6	4	3	4	3
Appelvink	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Rietgors	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1
Aantal territoria	113	120	110	125	132	128	124	141	140	132	146	136

Najaarsvangsten Groene Glop

Het onderzoek in het najaar in het Groene Glop maakt deel uit van een langjarig monitoringonderzoek. In 2016 zijn in totaal 8.668 vogels gevangen. Hiervan zijn er 6.592 geringd, 2.047 betreffen eigen ringcontroles, 18 zijn controles van elders in Nederland geringde vogels en 11 zijn controles van buitenlandse ringen.

Op 25 juli is begonnen met het opbouwen van de vangbaan en vanaf 27 juli is vrijwel dagelijks gevangen. De eerste vogel was een terugvangst van een juveniele Merel. Een Waterral was de laatste vangst van 2016. Een overzicht van de ringvangsten in het Groene Glop staat in appendix 1. Opvallend was het grote aantal Tjiftjaffen dat dit seizoen werd gevangen. De teller bleef uiteindelijk stilstaan op 925 stuks. De eerste vangst van een Siberische Braamsluiper was bijzonder. Een dna-monster is ter controle opgestuurd naar Leiden ter verificatie. De uitslag was dat het inderdaad om een Siberische Braamsluiper ging.

Samenwerking andere onderzoekers

Voor de WUR zijn ook dit jaar weer teken afgenomen van vogels in het kader van onderzoek naar de verspreiding van de ziekte van Lyme.

Voor de EUR zijn voor een onderzoek aan zoönozen monsters afgenomen van een aantal adulte transsahara trekkende vogels.

Educatie

In het afgelopen jaar zijn in samenwerking met het Bezoekerscentrum tijdens de najaarstrek iedere zondag- en woensdagmiddag excursies gegeven. In het Groene Glop is voorlichting gegeven aan belangstellende toeristen, de scholen op Schiermonnikoog zelf, leden van jeugdbonden en vogelwerkgroepen en andere passanten over de vogeltrek en het belang van Schiermonnikoog voor de trekvogels (tabel 2). Dit jaar zijn we ook weer gastheer geweest voor een certificeringbijeenkomst van het Vogeltrekstation

Tabel 2. Aantal excursiedeelnemers in het Groene Glop in de jaren 2005-2016.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
via bezoekers-centrum												
volwassenen	113	96	124	234	189	275	196	209	185	179	222	175
kinderen	15	14	16	51	3	45	35	46	58	37	36	51
overige groepen	onbekend	onbekend	ten minste 48	ten minste 15	ten minste 49	ten minste 125	ten minste 130	ten minste 90	ten minste 50	ten minste 107	ten minste 99	ten minste 55

Vooruitblik op seizoen 2017

Het Wetterskip Fryslân heeft begin 2016 waterstaatkundige werkzaamheden uitgevoerd in het vangterrein met als doel gebiedseigen water langer op het eiland te laten verblijven. Een gevolg hiervan is dat de waterstand in het vangterrein waarschijnlijk hoger zal worden. Het beeld over 2016 is dat het water in de glopsloot inderdaad gemiddeld hoger heeft gestaan dan voorgaande jaren. Of dit structureel zal worden zal de tijd leren. Daarnaast is aan de Noordoost- en Oostzijde van de vangbaan al het bos gekapt. Hierdoor zijn de meest oostelijke netsecties, die in en langs het riet staan, geëxponeerd komen te staan.

Vanwege de veranderingen in en rond het vangterrein heeft een evaluatie plaatsgevonden van de huidige netopstelling.

Verleden jaar is geconcludeerd dat een slagnetopstelling naast de mistnetten geen optie is. Het vogelringstation gebruikt voor het zangvogelonderzoek geen lokgeluid of lokkers. Wanneer gebruik gemaakt wordt van een slagnet zijn lokker of lokgeluid noodzakelijk. Geluid interfereert met de rest van de opstelling waardoor dit niet mogelijk is.

Verder is geconcludeerd dat de huidige voorjaar CES-opstelling voldoet en deze blijft dan ook onveranderd gehandhaafd.

In de najaarsopstelling willen we 1 sectie (sectie 6) omvormen van de huidige combinatie van fijn- en grofmazige mistnetten naar een zogenaamde Helgolandval. In de begin jaren van het onderzoek werden in deze sectie de meeste lijsters gevangen. De plek waar de lijsters nu invallen ligt wat meer naar het oosten. Met een Helgolandval kan dat worden ondervangen.

Met de terreinbeheerder zijn we inmiddels in gesprek hoe dit valt in te passen met behoud van de landschappelijk waardevolle Eiken die dit deel van terrein omzomen.

Verder is het opvallend dat vanaf half november Merels op het eiland aankomen die een grijze borsttekening hebben. De borsttekening zorgt ervoor dat we niet meer zeker weten of het een man of vrouw betreft. Tevens weten we niet waar deze Merels vandaan komen en of deze gedurende de winter in de buurt rondzwerven. We willen bij het VT een projectplan indienen om hier meer inzicht in te krijgen.

Omdat we jaarrond een beter beeld van de vogelstand van het glop willen hebben is het plan om gedurende de wintermaanden en het vroege voorjaar, voorafgaand aan het broedseizoen, 1 tot 2 maal per maand met de CES-opstelling een vangst te doen. Zodoende krijgen we een beeld van de vogels die jaarrond verblijven en de trekvogels die alleen in de winter aanwezig zijn.

Onze activiteiten zijn te volgen in het dagelijks bijgehouden logboek op www.vogelringschier.nl.

Appendix 1. Overzicht van alle nieuw-geringde vogels in het Groene Glop 2005 – 2016

Soort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Appelvink	0						1		1			
Baardman		5	1	1	1				1			
barmsijs sp.	11		3			1	6	9	1			
Beflijster		1			1						1	
Bladkoning	28	2	10	29	1	3	20	14	5	12	44	17
Blauwborst		4	3	5	13	7	4	6	8	12	14	6
Blauwstaart				1								
Blaue Kiekendief		1										
Boerenzwaluw	11	18	17	26	8	16	5	11	10	21	21	43
Bokje			1					1				2
Bonte Vliegenvanger	27	18	38	54	10	55	14	16	14	23	14	27
Boomkruiper	6	7	10	17	18	10	12	10	5	1	12	7
Boompieper	4	9	9	5	3	7	5	2	5	5	3	4
Bosgors				1					1			
Bosrietzanger		16	4	12	10	11	2	2	2	3	5	2
Braamsluiper	60	61	46	75	53	109	43	35	22	41	32	24
Bruine Boszanger						1						
Buidelmees			1		3	2						
Buizerd	5	1	2	5	7	2	2	2	3	3		5
Draaihals	1	1	2			4	1	1		1	2	
Dwerggors				1			2	1		1		
Ekster	2											
Fazant			1	1						1		
Fitis	951	592	1145	744	592	949	486	394	489	542	307	588
Fluiter	2				2	6	3	1		3	2	
Gaii								1				
Geelgors			1							1		1
Gekraagde Roodstaart	31	16	57	57	43	96	33	28	45	50	35	44
Gele Kwikstaart	1										1	
Goudhaan	746	77	212	356	115	273	46	253	28	318	677	451
Goudplevier								1				
Grasmus	33	40	22	26	44	75	59	17	31	61	35	45
Graspieper	4	2			3		3		1	1	3	12
Grauwe Fitis						1						
Grauwe Vliegenvanger	12	36	25	18	18	55	8	14	25	49	20	8
Groenling	16	16	26	1	32	6	16	13	15	21	11	31
Grote Barmsijs	156	4	5	14		18	3	1	6	1		5
Grote Bonte Specht	11	4	7	6	6	10	3	20	15	6	8	5
Grote Gele Kwikstaart		1	1	4			1					
Grote Goudvink	3		1			2					1	

Soort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Siberische Braamsluiper												1
Sijs	76	113	119	113	35	778	3	50	255	245	446	173
Sperwer	4	5	20	11	7	6	9	8	9	6	6	8
Sperwergrasmus	1			1	1	3		1		1		
Spotvogel	45	5	29	45	65	116	32	30	38	89	30	34
Spreeuw	19	8	6	2	5	5		7	3	2	3	11
Sprinkhaanzanger	8	6	5	7	5	21	7	4	5	5	4	4
Staartmees	102	131	46	100	74	117	47	62	50	69	153	37
Taigaboomkruiper	3		1		1	1					3	3
Tapuit		1	1			1					2	6
Tjiftjaf	304	171	278	319	390	578	412	392	258	464	427	925
Tjiftjaf <i>spp abietinus</i>		1		3			2					
Tjiftjaf <i>spp tristis</i>		1			1	3				5		5
Torenvalk									1	1		
Tuinfluitier	116	206	88	179	95	264	85	85	63	116	60	68
Turkse Tortel												1
Velduil			1									
Vink	593	441	245	274	638	866	201	172	404	337	216	174
Vuurgoudhaan	8		26	24	26	18	5	21	12	26	39	31
Waterhoen	1	4	8	2	2			9	2		3	
Waterral	142	340	154	122	220	88	121	792	357	844	316	233
Watersnip		1	2			1	3	1	1	1		
Wielewaal		1										
Wilde Eend			1				1					
Winterkoning	206	146	88	112	135	102	126	126	97	145	143	170
Wintertaling			2							1		
Witgat			2	3	2					1	4	4
Witkopstaartmees						5						
Witsterblauwborst						2	3	1		3	2	2
Witstuitbarmsijs						1						
Witte Kwikstaart	2					2	2		1		1	4
Zanglijster	160	250	232	335	170	451	285	219	164	201	258	250
Zilvermeeuw				1	2							
Zwarte Kraai		1	1	2			1	1		1	1	1
Zwarte Mees	32		7	27							12	11
Zwarte Roodstaart	1	2	1	1		2	3		1	1	4	1
Zwartkop	667	1159	234	1071	572	983	769	278	355	851	429	766
totaal	6.947	7.243	7.129	7.836	6.279	11019	5.501	5.665	4.752	6.204	6.317	6.592
aantal (s)sp	66	67	80	68	63	74	66	66	65	68	72	68

Voor een totaaloverzicht van de vangsten van VRS Schiermonnikoog in het Glop van 1991 tot en met 2016, zie <http://www.vogelringschier.nl/soorten.html>.